

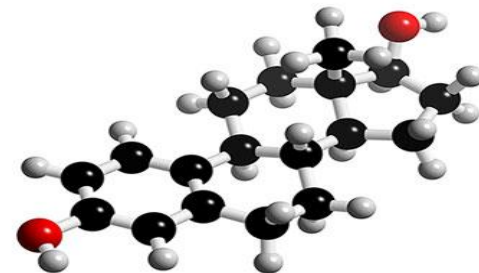
”Laittakaa tutkijat ja poliitikot samaan huoneeseen ja lukitkaa ovi!” Hormonihäiriköt globaalina ympäristöpoliittisena haasteena

Nina Janasik-Honkela, FT, tutkijatohtori, HY

sekä

Janne I. Hukkinen ja Johan Munck af Rosenschöld

15.3.2017

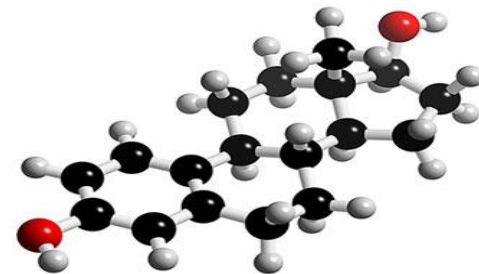
1. Hormonihäiriköt globaalina ympäristöpoliittisena haasteena

— Celia Roberts, sosiologi (2007)

- ! "Nämä representaatiot osoittavat, että sukupuolen viestijöinä, hormonihäiriköt ylittävät erillisten kehojen rajoja. Hormonit ja kemikaalit jotka toimivat hormonien tavoin liikkuvat nyt kehojen läpi, häiriten maantieteellisiä, lajikohtaisia ja ajallisia rajoja; ne ovat, kuten WWF asian ilmaisee, 'globaaleja matkustajia' (WWF 1999: 6)".

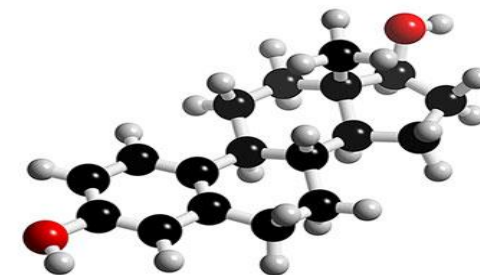
— Asiantuntijahaastattelu (2011)

- ! "No on se siis tietenkin huolestuttavaa että ... miten globaalisti kuin ajattelee, että... kun ajattelee jotain napaseutuja niin yhtäläillä ne saastuu et sillä kaukokulkeutumisella ne hiukkaset sinnekin menee, et ei mikään oo sellainen onnela enää et voi ajatella et ne asiat ei koske meitä, et kaikki on globaalia."

Perinteinen ympäristösäätely

- *Hormonihäiriköt (endocrine-disrupting chemicals, EDCs)*
  - Häiritsevät elollisten olioiden hormonaalisia järjestelmiä
  - Laajasti käytössä kuluttajatuotteissa (esim kosmetiikka, lääkkeet)
- Teollisuusmaiden poliittisella agendalla 1990-luvun alusta lähtien (Krimsky 2000, Vogel 2004, Hecker and Hollert 2011)
- Paljon tutkimustietoa ympäristö- ja terveysvaikutuksista (esim Kortenkamp et al. 2011)
- Ympäristösäätely ollut kuitenkin hyvin hidasta (Vogel 2004, Hecker and Hollert 2011, Honkela et al. 2014)
  - Esim EU-REACH "Substance of Very High Concern": tieteelliset kriteerit EDC-ominaisuuksille ja terveysvaikutuksille yhä työn alla

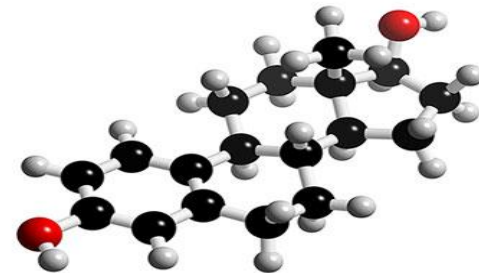
Lopputulema: ympäristösäätely kuvitelmana

- Mike Synar, poliitikko, USA (1993):

“Melkein 20.000 torjunta-ainetuotetta on rekisteröity vuodesta 1972 ja vain 31 on rekisteröity uudelleen. Tällä tahdilla kestää vuoteen 15.520 ennen kuin prosessi on valmis. Uskon hyvään tieteeseen. Se, mihin en usko, on geologiseen aikaan.”

- Michelle Murphy, historioitsija (2013):

“Datan tuottaminen kemikaalisäätelyn pääasiallisena tuotteena tuottaa fantasian siitä, että ongelman hallinta on työn alla, että kemikaalit on kirjattu ja sillä tavoin otettu haltuun. [Chemical Valleyn (Ontario) osalta eri toimijoiden raportointi- ja mittaamistoiminnot] tuottavat yhdessä jopa fantastisen puheeseen perustuvan vaikutelman siitä, että koko laakso olisi saasteeton.”

2. Perinteisen ympäristösäätelyn ollessa toivottoman hidasta, mitä muita toksikopoliittisia keinoja on tarjolla?

- A. Varovaisuusperiaate (UN 1992):
  - "In order to protect the environment, the precautionary principle shall be widely applied by the States according to their capabilities. Where there are threats of serious or irreversible damage, lack of full scientific certainty shall not be used as a reason for postponing cost-effective measures to prevent environmental degradation."

à HUOMIO TIEDON ERILAIISIIN
"VARMUUSASTEISIIN" (Stirling 2007)

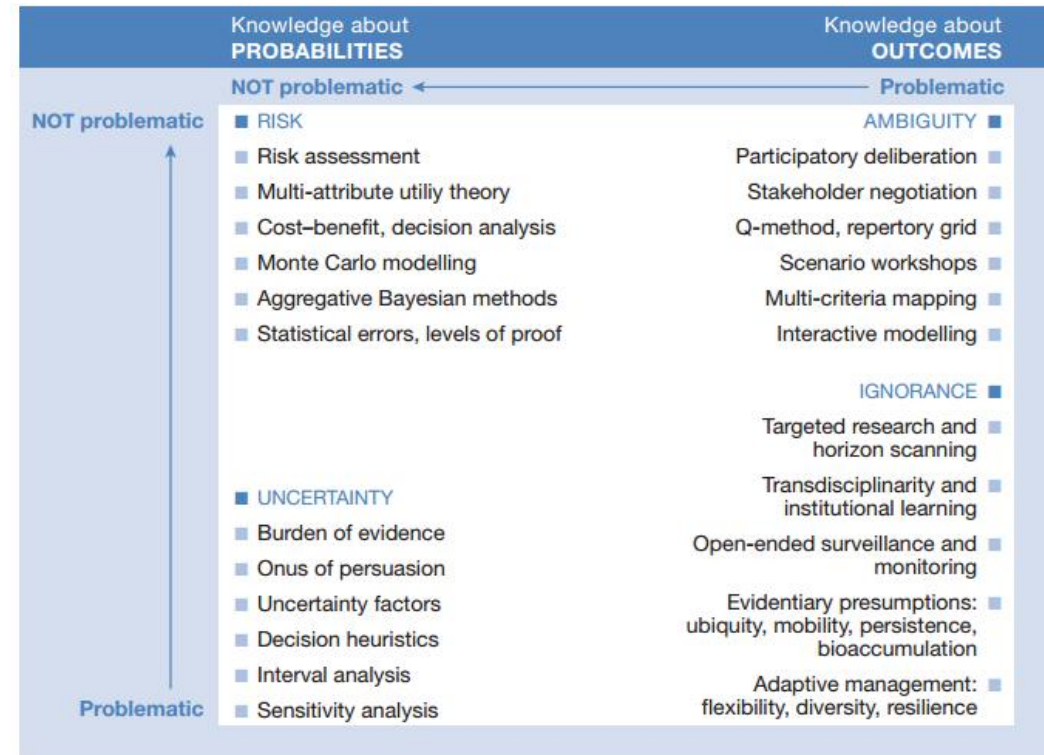
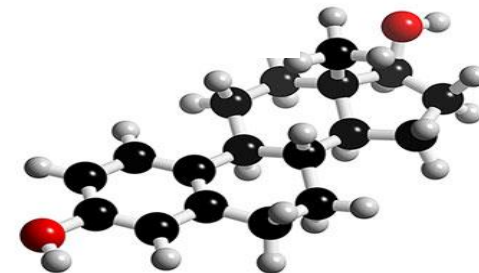

Fig 4 | Methodological responses to different forms of incertitude.

Varovaisuusperiaate yleisenä normatiivisena ohjeena erityisesti epävarmuuden, ambiguuteetin ja tietämättömyyden vallitessa (Stirling 2007)

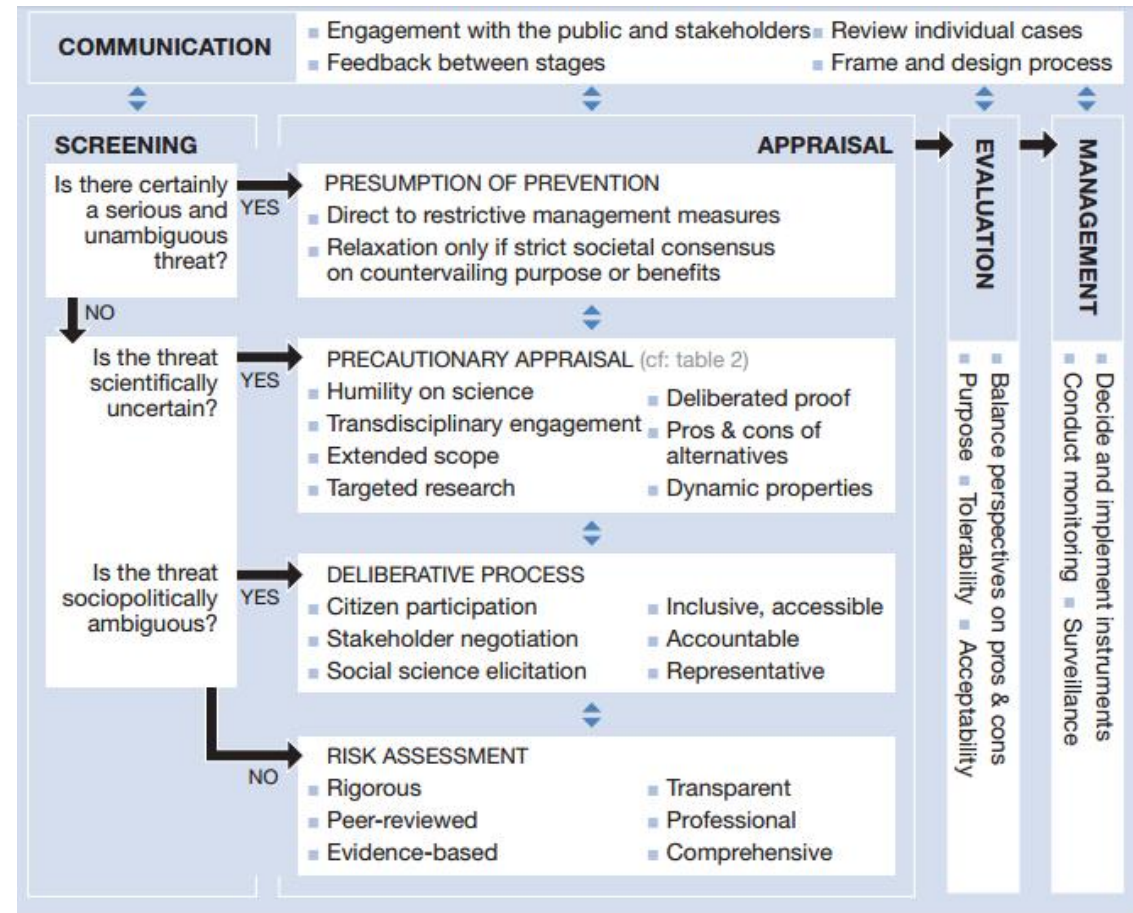
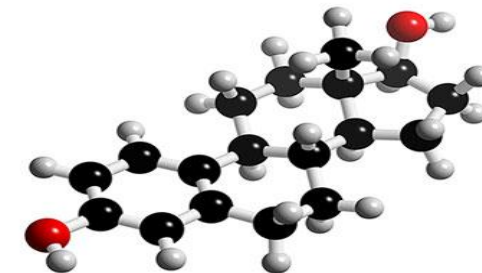
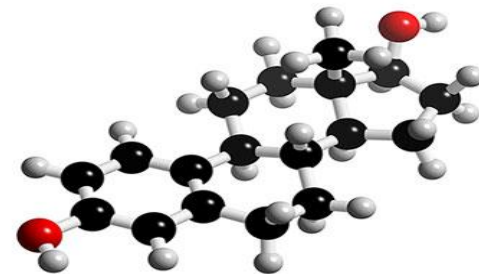
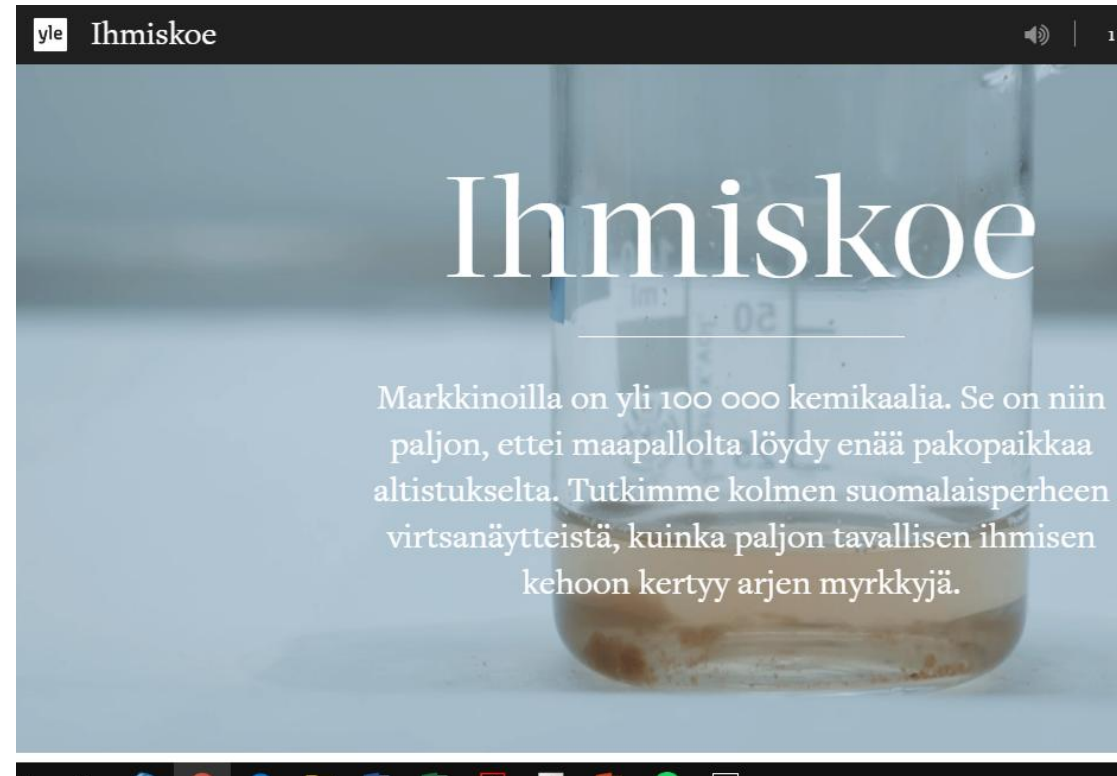

Fig 5 | A framework for articulating precaution and risk assessment. Figure adapted from Stirling *et al*, 2006.

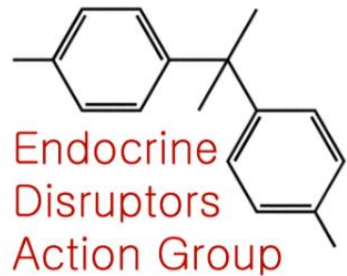

B. Yksilön valintoihin kohdistuvat keinot eli ns. pehmeä sääntely (alla: Tanskan ympäristöviranomaisten kampanja; YLE:n toimittaja Janne Toivonen 31.7.2016)

C. Paikalliset toksikopoliittiset yhteistoimintaverkostot vastauksena globaaleille kemikaalivirroille

[Home](#) [About](#) [EDCs](#) [Flame Retardants](#) [News](#) [What can you do?](#) [Contact](#)

About

Endocrine Disruptors Action Group (EDAction) is a coalition of academic researchers concerned with the widespread presence of endocrine disrupting chemicals (EDCs) in our bodies, commodities, built environments, industrial emissions, ecologies, waters, and atmospheres. EDAction investigates ways to improve Canadian toxics governance and seeks to advance critical discussions about the regulation, science, and monitoring of endocrine disrupting chemicals guided by the values of reproductive and environmental justice.

EDAction was formed in the summer of 2015.

The work of EDAction is funded by a SSHRC Insight Grant, and is supported by the [Technoscience Research Unit](#), the [Politics of Evidence Working Group](#), and [Civic Laboratory for Environmental Action Research \(CLEAR\)](#).

Follow Us

Members

Max Liboiron, Assistant Professor, Memorial University of Newfoundland

Michelle Murphy, Professor, University of Toronto

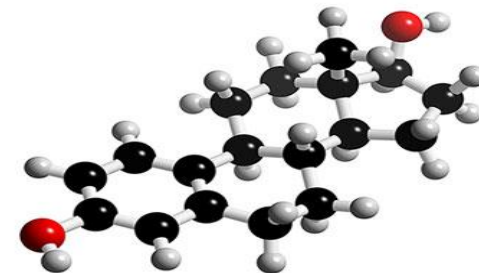
Natasha Myers, Associate Professor, York University

Dayna Nadine Scott, Associate Professor, Osgoode Hall Law School and the Faculty of Environmental Studies, York University

Reena Shadaan, Doctoral Student, York University

Judyannet Muchiri, MA Student, Memorial University of Newfoundland

Jessica Caporusso, Doctoral Student, York University

3. Pohjoismaisia esimerkkejä

A. Varovaisuusperiaate ja Pohjoismaat?

Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Nordiska ministerrådet arbetar för gemensamma nordiska lösningar som ger synliga positiva effekter för alla som bor i Norden.

Nordiska ministerrådet

- Ministerråd
- Nordiska ministerrådet för miljö (MR-M)
- Institutioner, samarbetsorgan och arbetsgrupper
- Arbetsgrupper
  - Den nordiska arbetsgruppen för globala klimatförhandlingar (NOAK)
  - Nordiska avfallsgruppen (NAG)
  - Klimat- och luftgruppen (KoL)

Nordiska kemikaliegruppen (NKG)

Nordiska kemikaliegruppens arbete främjar en kemikaliepolitik vars övergripande mål är hållbar utveckling baserad på en hög hälso- och miljöskyddsnivå för såväl nuvarande som kommande generationer.

Postadress

Nyheter

New America vill sprida nordisk jämställdhet
2017-03-09

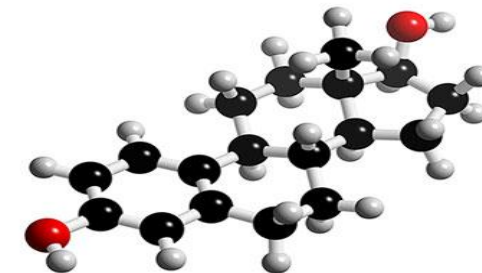
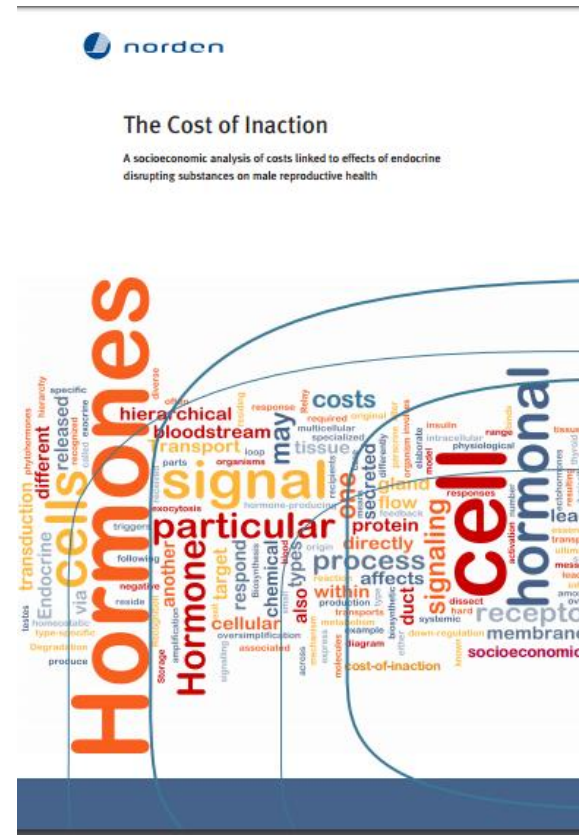
Ministrar önskar tätare samarbete i EU- frågor
2017-02-09

Nominerade till Nordiska rådets priser 2017
2017-02-08

Kalender

Nordic Built Cities Benchmarking Forum
2016-06-15 till 2020-12-30

Åttonde årliga forumet för EU:s Östersjöstrategi (EUSBSR)

B. Pehmeä ympäristösäätely ja teknologia? (Tanska, Norja)

TJEK KEMIEN
- i dine produkter

TJEK KEMIEN > FÅ SVAR OM KEMI > HJÆLP TIL VIRKSOMHEDER > OM >

Indtast stregkode og du er godt igang med at tjekke kemien

FORTSÆT >

Du kan tjekke kemien i elektronik, legetøj, møbler, tekstiler og andre produkter.
Du kan ikke tjekke kemien i kosmetik, fødevarer, rengøringsmidler og lignende

Indtast stregkode > Download app > Gode råd om kemikalier > Hvorfor spørge? > Information in English >

Forbrukerrådet saksøkt for hormonsjekk-app

Publisert 10. juni, 2013

Den norske leverandøren av A-creme har stevnet Forbrukerrådet for retten. Selskapet hevder salget av kremen har stupt etter lanseringen av hormonsjekk-appen. Partene møtes i tingretten mandag 10. juni.

Øyvind H. Kaldestad

Hormonsjekk er nedlagt

Hormonsjekk-appen er lagt ned. Tjenesten har gjort sitt, og fjernes fra AppStore og Google Play.

Siden 2011 har nordmenn brukt appen til å sjekke millioner av kosmetikk- og hudpleieprodukter. Den har gjort det mulig å skanne strekkoden på en rekke produkter for å avdekke om de har inneholdt hormonforstyrrende stoffer eller ikke. Appen baserer seg på en liste fra EU over stoffer som kan være risikable. Reguleringsarbeidet i EU er imidlertid langt på overtid, og listen er ikke lenger oppdatert. Vi kan ikke lenger bruke den som grunnlag for trygge valg, og trekker derfor appen fra Google Play og AppStore.

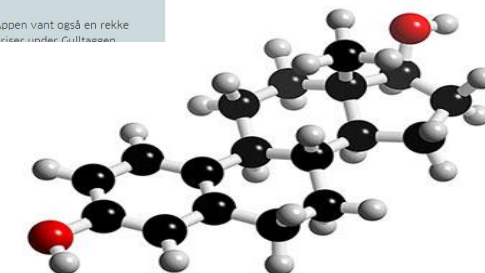
Vi jobber nå med å se på hvordan vi kan tilby en tilsvarende tjeneste i fremtiden.

Vi takker alle som har brukt Hormonsjekken, og oppfordrer til å se etter svanemerkede produkter, og ellers sjekke [testene våre her](#). Der tar vi med alle stoffene vi synes du bør styre unna.

Priser til hormonsjekk

Hormonsjekk-kampanjen vant i 2012 Gullblyanten, avdeling samfunn.

Appen vant også en rekke priser under Gullblyanten.

C. Napakamman suomalaisen paikallisen yhteistoimintaverkoston kehittäminen? (à *Jopa varovaisuusperiaatteen edistämisen pohjoismainen edelläkävijämaa?*)

Lena Ek: "Dubbelfel"

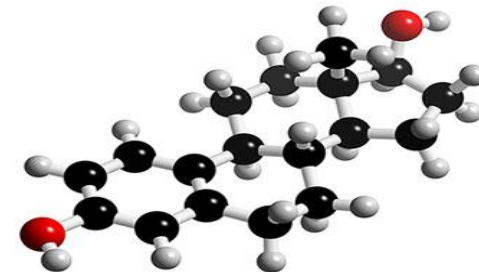

Lena Ek (C) Foto: Scanpix

Det är ingen underdrift att säga att larmen om hormonstörande ämnen duggar tätt. Nyligen kom FN och WHO med en rapport som klassade problematiken som ett världshälsoproblem. Men trots de otaliga larmen går lagstiftningen trögt.

– Nej, det finns för- och nackdelar med gemensam europeisk reglering. Det är otroligt krångligt att gå före och det är bättre att vänta på den utvärdering som nu görs av danskarna inför kommande lagstiftning, säger Lena Ek.

- Asiantuntijahaastattelu (Tanska, 2011):
  - "A1: Yksi isoista asioista teidän [suomalaisessa kontekstissanne] on että te tarvitsette poliittista huomiota. Se on todella todella tärkeää. Jos teillä ei ole poliittista huomiota, ette voi tehdä juurikaan mitään ja ette tule onnistumaan ja olen siitä täysin varma."
  - "NJH: Me ollaan nyt järjestämässä työpaja asian tiimoilta ja siellä on ihmisiä molemmilta puolilta."
  - "A2: Laittakaa tutkijat ja poliitikot tekemään yhteistyötä. Laittakaa ne samaan huoneeseen ja lukitkaa ovi!"

KIITOS

